Тепер могли Василько й Володар уже бути безпечні в своїх князівствах. Та не спочивали обидва.

— Забезпечити ще треба й західні межі перед ляхами — каже Володар.

— Ех, коли б я не сліпий! — сказав гірко князь Василько — забезпечив би я їх раз назавжди.

— Нічого, брате, — каже Володар, — хоч і невидючий ти, та даси мені нераз раду добру та полки хоробрі свої. Не дамо землі нашої ворогам на поталу.

— Твоя правда, брате! — каже Василько. — Не треба нарікати.

І розгорілася боротьба за західні межі з польським королем, Болеславом Кривоустим, що був теж хоробрий вояка й полководець добрий.

Та не встоятись йому проти Ростиславичів.

Завзяті бої завелися. В одній битві здавалося, що вже Болеслав Кривоустий переможцем буде. Перед нагальним ударом польських військ подалося було ліве крило українських військ.

Але тут з'явився князь Василько на коні перед військом, зняв золотистого шолома та промовив:

— Браття й дружино! Не в одних боях із вами добував я воєнної слави, коли ще сонечко Боже бачити міг. У страшніших, як оця, бували ми січах, і менше бувало нас, як тепер, а ворогів удвоє, а то й утроє стільки, як ось тут, а не посоромили ми ймення нашого втечею! Не

посоромимо ж тепер слави нашої лицарської! Я, хоч сліпий, поведу вас і, як прийдеться згинути, то разом з вами зложу голову мою! За мною, дружино смілива! За мною вперед!

І як колись за Святослава Хороброго, що, підбадьоривши знесилену дружину, переміг удесятеро більші сили греків, так і тепер було.

Гей, як не закричать одним громом дружинники княжі:

— Слава князеві Василькові, слава, слава! Де твоя княже, голова, там і наша!

Як верховинська буря, вдарила дружина на ворога, і не встояли вороги — подалися...

Повна перемога була по боці Ростиславичів.

І журився Болеслав Кривоустий:

— Біда мені з цими Ростиславичами, спокою не дають. А мені так придалась би бодай частина їх родючої та багатої землі. Та нічого не вдієш.

Аж одного дня зголосився в нього один із його підданих — Петро Власт.

— Королю милостивий! — каже. — Ти журишся і тривожишся, що ніяк тобі перемогти Ростиславичів! Я готов тобі помогти...

— Помогти мені, а як?

— Так, милостивий королю! Коли звіря годі вполювати зброєю, тоді вживаємо хитрощів, лисячі ями копаємо, пастки чи сильця наставляємо! Так і тут треба! У боях нам не перемогти їх, треба хитрощами.

— Твоя правда, та які ті твої хитрощі?

— Ось-які: я зголошуся в перемиського князя, буцім то як покривджений тобою втікач. Як він прийме мене між своїх дружинників, то я найду нагоду зробити його нешкідливим.

— Уб'єш його?

— Це хіба тоді, коли інший спосіб не вдасться. Та я хочу живцем тобі доставити його.

— О, це було б знамените! Я присилував би його до згоди зо мною, а може вдалось би й частину його землі видерти, а в кожному разі великий окуп дістану. — Їдь, чей поведеться тобі! Вони там усі легковірні й добродушні, то може легко піде тобі.

Із тридцяткою збройної дружини перейшов Петро Власт границю. На границі склав зброю пограничному сотникові та заявив, що враз із своїми людьми хоче служити перемиському князеві.

Повели його в Перемишль до князя.

— Що за причина, — питав князь Володар, — що ти свого князя покинув, а до мене на службу голосишся?

— Милостивий княже, скривдив мене Болеслав, хоча вірно служив йому. Він забрав мої землі собі, ще й погрожував мені тюрмою! Маю ж я в тюрмі гнити, то волію слави добувати під твоїм хоробрим проводом. Я пристаю до тебе, княже, з усіма моїми людьми та з землями моїми. Мої землі суміжні з твоїм князівством.

— Добре, — каже князь Володар, — приймаю тебе.

Власт дуже дякував князеві:

— До смерти — каже — служитиму тобі вірно життям і майном своїм.

У перемиському теремі рух. Князь Володар на лови вирушає.

А Петро Власт:

— Княже, ніде нема такої звірини, як у моїх лісах! Їдь туди на лови.

— Добре, — каже князь Володар, — треба чей же мені оглянути землі свого нового підданого.

— Авжеж, — каже Власт, — мій дім радо повітає тебе, княже ласкавий.

Славні були лови. Дичини справді в лісі було багато.

Вечоріло вже. Княжі дружинники взялися готувати вечерю таки в лісі. Раптом у кущах щось зашелестіло. Князь зірвався.

— Це якась товста звірюка! — і сів на коня, а Власт за ним.

Шелест і тріскіт віддалювався. Князь вдарив коня острогами. Кінь погнав стрілою...

Аж тут із гущавини вискочила з тридцятка їздців — усі поляки.

І кинулися на князя та давай стягати його з коня. Князь Володор не сподівався нападу, а Власт і собі взявся вязати його мотуззям.

— Що це? — питає князь Власта.

— Що? — засміявся Власт. — Сам бачиш, ти мій полонений. А не так мій, як мого короля Болеслава. Ти думав, ще поляк зрадить свого володаря?!

І повезли князя Володаря звязаного в Краків. Зрадів Болеслав, як побачив князя Володаря у себе в полоні.

А в Перемишлі довго не знали, що сталося з князем Володарем. Дружинники пізно схаменулися, що князя нема, довго шукали, гукали по лісі, та князь пропав, мов камінь під водою.

Аж прислав Болеслав Кривоустий у Перемишль послів. Посли привезли листа від Болеслава і листа князя Володаря до сина Володимирка. Болеслав жадав дві тисячі гривень срібла окупу. Була це велетенська сума на тодішні часи.

— Рятуй мене, сину! Дай окуп, а то Болеслав погрожує мені смертю! — писав князь Володар.

Думав спершу Володимирко з дружиною рушати в похід на Болеслава, і поїхав на пораду до дядька Василька.

— Ба, — каже Василько, — ти вирушиш із військом, а Болеслав тоді виконає погрозу і уб'є тобі батька.

— Правда твоя, дядьку! Нема іншої ради, треба дати окуп.

Та Болеслав не вдоволився самим окупом. Зажадав від Володаря, щоб він зірвав спілку з Прусами та поморянами. Не було ради, Володар згодився й на це.

Довго ще князювали обидва князі, Володар і Василько, — спокійно вже віку доживали.

А р. б. 1124 пронеслася сумна вістка по українській землі, що обидвох братів, Володаря та Василька, в живих не стало... Як разом трудилися, так разом і на той світ переставились.